

สำนักงานเร่งรัดการวิจัยและนวัตกรรมเพื่อเพิ่มความสามารถการแข่งขันและการพัฒนาพื้นที่
(องค์การมหาชน)

หน่วยบริหารจัดการทุนด้านการพัฒนาพื้นที่

ประกาศรับข้อเสนอโครงการวิจัย (Full Proposal)

กรอบการวิจัย “โปรแกรมบ่มเพาะและเร่งรัดกระบวนการเพื่อมุ่งสู่มืองนำอยู่ที่ชาญฉลาด”
ประจำปีงบประมาณ 2569

1. หลักการและเหตุผล

หน่วยบริหารจัดการทุนด้านการพัฒนาพื้นที่ หรือหน่วย บพท. มีเป้าหมายในการกระจายความเจริญ และสร้างความเข้มแข็งของเศรษฐกิจ สังคม ท้องถิ่น ด้วยความรู้และนวัตกรรม โดยมีพันธกิจ คือ การจัดสรร ทุนวิจัยและนวัตกรรมเพื่อการพัฒนาเชิงพื้นที่ การพัฒนาชุมชน หรือท้องถิ่น ที่มีวัตถุประสงค์ให้ประชาชน มีชีวิตความเป็นอยู่ที่ดี และยกระดับขีดความสามารถในการแข่งขันของผู้ประกอบการรายใหม่ ธุรกิจขนาดจิ๋ว วิสาหกิจขนาดกลาง และขนาดย่อม วิสาหกิจชุมชน และวิสาหกิจเพื่อสังคมในระดับพื้นที่ โดยมุ่งหวังสร้างการ เปลี่ยนแปลงในพื้นที่ และเป็น Catalyst for Changes ของสังคม โดยใช้ “ข้อมูล กลไก กระบวนการ” ซึ่งเป็น หัวใจหลักของการทำงานวิจัยเพื่อการพัฒนาในระดับพื้นที่ (Area Based Collaborative Research) และ “**มิติการกระจายศูนย์กลางความเจริญ**” เป็นหนึ่งในนโยบายและกลยุทธ์การขับเคลื่อนการพัฒนาพื้นที่ที่สำคัญ ของหน่วย บพท. โดยมีเป้าหมายคือให้เมือง ท้องถิ่น จังหวัด และภูมิภาค มีการพัฒนาเชิงโครงสร้างและการ จัดการ “ระดับเมือง” เพื่อดึงความเจริญทางเศรษฐกิจภายในจังหวัด สร้างกลไกการพัฒนาพื้นที่ให้กับ หน่วยงานระดับท้องถิ่น (Local Government) ผ่านผู้ว่าราชการจังหวัด เพื่อสร้างความเข้มแข็งให้กับหน่วยงาน ระดับตำบลและเทศบาล รวมถึงการจัดการเรื่องเฉพาะกิจในพื้นที่เฉพาะ เช่น พื้นที่ระเบียงเศรษฐกิจพิเศษ และพื้นที่ชายแดน เพื่อให้ “เมือง” เป็นพื้นที่แห่งโอกาสสำหรับทุกคน เป็นแหล่งจ้างงาน เป็นที่อยู่อาศัย ท่ามกลางสิ่งแวดล้อมที่ดี มีบริการสาธารณะพื้นฐานที่ดี หน่วยบริหารเมืองมีศักยภาพในการจัดการที่มี ประสิทธิภาพ ยกระดับเศรษฐกิจและสังคมในระดับภูมิภาค เป็น “เมือง” ที่น่าอยู่อย่างชาญฉลาด สามารถ กระจายความเจริญทางเศรษฐกิจและสังคมให้เกิดการพัฒนาอย่างยั่งยืน โดยมีตัวชี้วัดความสำเร็จตามแผน ยุทธศาสตร์ ด้านวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (ววน.) พ.ศ. 2566 - 2570 คือ เมืองนำอยู่ตาม 5 มิติของ เป้าหมายการพัฒนาน่าอยู่ที่ยั่งยืนที่เชื่อมโยงกับการพัฒนาชุมชน/ท้องถิ่น จำนวน 63 เมือง ที่ประสบความสำเร็จ ในการพัฒนาตามเกณฑ์ที่กำหนด โดยใช้ผลงานวิจัย องค์ความรู้ เทคโนโลยีและนวัตกรรม (มิติการพัฒนา 5 มิติของเป้าหมายการพัฒนาน่าอยู่ที่ยั่งยืนประกอบด้วย มิติการพัฒนาคน มิติสิ่งแวดล้อม มิติเศรษฐกิจและ ความมั่งคั่ง มิติความสงบสุขและความปลอดภัย และมิติความเป็นหุ้นส่วนการพัฒนา)

นโยบาย เป้าหมาย และมิติการพัฒนาข้างต้น สอดรับกับสถานการณ์การเปลี่ยนแปลงของเมือง ซึ่งมีการคาดการณ์ว่าในปี 2593 สัดส่วนของประชากรที่อาศัยอยู่ในเขตเมืองจะเพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 70 ของ ประชากรโลก และสำหรับประเทศไทยข้อมูล ณ วันที่ 1 กรกฎาคม 2567 มีประชากรทั้งหมด 65,867,000 คน โดยแบ่งออกเป็นประชากรในเขตเมือง คิดเป็น 54.32% ของประชากรทั้งหมด ขณะที่ประชากรในเขตชนบท คิดเป็น 45.68% ของประชากรทั้งหมด การเพิ่มของจำนวนประชากรในเขตเมืองนับว่าเป็นเงื่อนไขสำคัญ ของการเปลี่ยนแปลงการใช้พื้นที่ ซึ่งมาจากปัจจัยขับเคลื่อน ใน 2 ลักษณะ คือ ปัจจัยหลักของพื้นที่ เช่น

ความแห้งแล้ง ไม่มีที่ทำกิน ไม่มีงานทำ ปัญหาความไม่สงบหรือเกิดภัยพิบัติต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในพื้นที่ ทำให้มีการอพยพย้ายถิ่นฐานของประชากร ขณะที่ความเจริญของเขตเมือง การเป็นแหล่งงาน แหล่งเรียนรู้ พื้นที่แห่งโอกาส กลายเป็นปัจจัยดึงดูดให้ผู้คนอพยพย้ายถิ่นเข้ามาอยู่อาศัยและทำมาหากินเพิ่มมากขึ้น จากการคาดการณ์ดังกล่าว หาก “เมือง” ที่ไม่มีการเตรียมการรองรับการเปลี่ยนแปลงที่ดีหรือมีการเตรียมพร้อมไม่เพียงพอ การขยายตัวของเมืองหรือการเปลี่ยนแปลงของเมือง จะก่อให้เกิดปัญหาและส่งผลกระทบต่อพื้นที่และคุณภาพชีวิตของประชากรทั้งในปัจจุบันและในอนาคต ในระยะที่ผ่านมารัฐบาลมีความพยายามในการลดความรุนแรงจากผลกระทบดังกล่าว เห็นได้จากนโยบายในการกระจายความเจริญสู่ภูมิภาค เน้นการพัฒนาที่ยั่งยืน และสร้างความสมดุลระหว่างเมืองกับชนบท ทั้งการพัฒนาตามเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDGs) โดยเฉพาะ SDG 11 เมืองและชุมชนที่ยั่งยืน การพัฒนาตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2566 – 2570) ที่กำหนดเป้าหมายการพัฒนาเมืองไว้ในหมวดหมู่ที่ 8 ไทยมีพื้นที่และเมืองอัจฉริยะที่น่าอยู่ ปลอดภัยเติบโตได้อย่างยั่งยืน ซึ่งเน้นการพัฒนาเมืองให้มีความน่าอยู่ ปลอดภัย มีคุณภาพชีวิตที่ดี ลดความเหลื่อมล้ำ และเติบโตอย่างยั่งยืน ด้วยการลงทุนในเขตเศรษฐกิจพิเศษ การส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัล และการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน เพื่อคุณภาพชีวิตที่ดีสำหรับประชาชนทุกกลุ่มอย่างทั่วถึงซึ่งเชื่อมโยงกับยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี และแผนแม่บทยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็นพื้นที่และเมืองน่าอยู่อัจฉริยะ (พ.ศ.2561-2580) ที่เน้นเป้าหมายการพัฒนาเมืองน่าอยู่ในทุกภูมิภาคของประเทศให้เป็นศูนย์กลางเศรษฐกิจ แหล่งจ้างงานและที่อยู่อาศัย รวมทั้งพื้นที่เพื่อการอนุรักษ์ที่มีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน สอดคล้องกับอัตลักษณ์ท้องถิ่นและศักยภาพของเมือง โดยมีระบบการบริหารจัดการเมืองที่มีประสิทธิภาพ และสิ่งอำนวยความสะดวกที่สามารถรองรับความต้องการของคนทุกกลุ่ม รวมทั้งมีการจัดการสิ่งแวดล้อมที่ดี และเป็นเมืองที่มีความยืดหยุ่น ซึ่งสามารถปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงในด้านเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อมและเทคโนโลยี

จากการดำเนินงานที่ผ่านมา หน่วย บพท. ได้วางแนวทางการขับเคลื่อนการพัฒนาเมืองออกเป็น 2 ส่วน คือ 1) งานวิจัย (Research) เพื่อค้นหาคำตอบในการสร้างการเปลี่ยนแปลงหรือการพัฒนาเมือง โดยมีผลผลิตเป็นแนวทางหรือ Solutions ใหม่ ๆ ในการแก้ไขปัญหาหรือยกระดับการพัฒนาเมืองเพื่อให้ “เมือง” เป็นเมืองที่น่าอยู่และชาญฉลาด (Livable and Smart City) และ 2) งานประยุกต์ใช้ประโยชน์ จากงานวิจัย (Research Utilization) ที่มีการยืนยันว่าสามารถนำไปใช้ได้จริง ซึ่งผลการวิจัย/นวัตกรรมที่เกิดขึ้นมีทั้งที่อยู่ในรูปของแนวคิด กระบวนการ (Soft Technology) และอยู่ในรูปของผลิตภัณฑ์/แพลตฟอร์ม (Hard Technology) โดยนับตั้งแต่ปี พ.ศ. 2563 – 2568 หน่วย บพท. ได้สนับสนุนทุนวิจัย และนวัตกรรมเพื่อขับเคลื่อนการพัฒนาเมืองอย่างต่อเนื่อง ภายใต้แผนงานสำคัญ (Flagship) ได้แก่ มหาวิทยาลัยพัฒนาพื้นที่ การพัฒนาเมือง กลไกการเติบโตใหม่ และโปรแกรมบ่มเพาะและเร่งรัดกระบวนการเพื่อมุ่งสู่เมืองน่าอยู่ชาญฉลาด (CIAP) โดยมีกรอบการวิจัยที่สำคัญ เช่น การพัฒนาเมืองศูนย์กลางที่น่าอยู่/ Smart City การพัฒนาเมืองและพื้นที่กลุ่มเศรษฐกิจโดยรอบบนฐานเศรษฐกิจสีเขียว (Green City) การพัฒนาเมืองแห่งการเรียนรู้ (Learning City) การพัฒนาเมืองคาร์บอนต่ำที่น่าอยู่ (Low-carbon & Livable City) การพัฒนาพื้นที่ระเบียงเศรษฐกิจพิเศษและเมืองชายแดน (Special Economic Zones & Boarder Area) การจัดการที่อยู่อาศัยสำหรับทุกคน (Housing for All) การพัฒนาเมืองปลอดภัย (Safety City) การพัฒนาเมืองสุขภาวะดี (Wellness and Silver City) เป็นต้น ซึ่งจากการสนับสนุนทุนวิจัย สามารถผลักดันให้เกิดการเปลี่ยนแปลงพื้นที่ในหลาย ๆ ลักษณะ ได้แก่ เกิดกลไก/แผนงาน/แนวทาง/นวัตกรรมในการบริหารจัดการเชิงพื้นที่ เกิดพื้นที่ต้นแบบ อาทิ เมืองสีเขียว เมืองคาร์บอนต่ำ เมืองปลอดภัย เมืองแห่งการเรียนรู้ เป็นต้น เกิดแนวทางการลงทุนระดับพื้นที่ เกิดการพัฒนาชุดความรู้และข้อมูลเปิดด้านการพัฒนาเมือง เกิดองค์ความรู้/บทเรียน/คู่มือ/หลักสูตรในการบริหารจัดการเชิงพื้นที่ รวมถึงการเกิดเครือข่ายความร่วมมือการพัฒนาเมืองทั้งในระดับประเทศและนานาชาติ

นอกจากนี้ ผลจากงานวิจัยและนวัตกรรมข้างต้นยังทำให้เกิดแพลตฟอร์มด้านข้อมูลเปิด (Open Data Platform) ที่เชื่อมโยงกับฐานข้อมูลเมืองทั่วประเทศ และเกิดการสั่งสม “Knowledge Stock” และ “Solution” จากงานวิจัยต่าง ๆ ซึ่งสามารถใช้เป็นฐานข้อมูลกลางในการขยายผล และพัฒนาเชิงนโยบายในระยะต่อไป อีกทั้งยังก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงเชิงระบบในหลายมิติของการพัฒนาเมือง โดยเฉพาะการสร้างกลไกการดำเนินงานในระดับพื้นที่ เมือง สู่การพัฒนาในระดับประเทศ ผ่านการบูรณาการของหน่วยงานหลัก เช่น สมาคมเทศบาลนครและเมือง สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.) สำนักงานส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัล (Depa) และโครงการตั้งถิ่นฐานมนุษย์แห่งสหประชาชาติ (UN-Habitat) เป็นต้น และจากการประเมินระดับการพัฒนาเมืองที่ผ่านกระบวนการวิจัย หน่วย บพท. สามารถแยกประเภทของเมืองตามศักยภาพของพื้นที่ได้เป็น 3 ระดับ ได้แก่ ระดับต้น คือ เมืองที่อยู่ในช่วงเริ่มต้นของการพัฒนา ระดับกลาง คือ เมืองที่เริ่มมีระบบการบริหารจัดการข้อมูลและกลไกพื้นที่บางส่วน และระดับสูง คือ เมืองที่มีความพร้อมด้านโครงสร้างพื้นฐาน ข้อมูล และกลไกความร่วมมือในระดับสูง ซึ่งพิจารณาจากระดับการพัฒนา (Gap) ในสามมิติสำคัญ ได้แก่ 1) ด้านบุคลากรและศักยภาพการบริหารจัดการข้อมูลเมือง 2) ด้านกลไกระดับพื้นที่ และ 3) ด้านการลงทุนและกลไกทางการเงิน

เพื่อให้การวิจัยเพื่อพัฒนาเมืองตอบโจทย์สองด้านที่สำคัญ ได้แก่ การสร้างการเติบโตของเมือง (Growth) เพื่อยกระดับขีดความสามารถทางเศรษฐกิจของเมืองกับการสร้างความเป็นอยู่ที่ดี (Well-being) ให้กับประชาชนในพื้นที่ และการเป็นต้นแบบการพัฒนาเมืองตามศักยภาพและบริบทของพื้นที่ ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2569 หน่วย บพท. จึงขยายพื้นที่เป้าหมายในการดำเนินงานวิจัยภายใต้กรอบการวิจัย “โปรแกรมบ่มเพาะและเร่งรัดกระบวนการเพื่อมุ่งสู่เมืองน่าอยู่ที่ชาญฉลาด” เพื่อเตรียมความพร้อมในการพัฒนาหรือรับมือกับปัญหา รวมถึงภัยพิบัติต่าง ๆ ที่อาจเกิดขึ้นกับเมืองในระดับต่าง ๆ ของประเทศไทย โดยการพัฒนาศักยภาพของเมืองซึ่งอยู่ในช่วงเริ่มต้นของการพัฒนา (ระดับต้น) ให้มีความพร้อมของข้อมูล ความรู้ และนวัตกรรมสำหรับออกแบบและพัฒนาเมือง รวมถึงการสร้างบุคลากร (Human Capital Development) ของเมืองให้เป็น “Change Agent” ในการขับเคลื่อนเมืองอย่างยั่งยืน โดยคาดหวังว่าเมืองและบุคลากรของเมืองที่ได้รับการพัฒนาศักยภาพ จะสามารถวางแผนและพัฒนา “โครงการของเมือง” (Project) บนฐานข้อมูล ความรู้จากการวิจัย และเกิด “นักจัดการเมือง” (City Administrator) ที่มีความพร้อมในการขับเคลื่อนเมืองเพื่อสร้างเมืองต้นแบบที่น่าอยู่อย่างชาญฉลาดตามเป้าหมาย ศักยภาพ และบริบทของพื้นที่ต่อไปได้

2. วัตถุประสงค์

2.1 เพื่อเพิ่มขีดความสามารถของเมืองในการวิเคราะห์ ประเมินสถานะเมือง และกำหนดทิศทางการเปลี่ยนแปลงเมืองไปสู่เป้าหมายที่กำหนดบนฐานข้อมูล ความรู้ และนวัตกรรม ยกกระดับศักยภาพของการพัฒนาเมืองและยกระดับประสิทธิภาพและประสิทธิผลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

2.2 เพื่อสนับสนุนให้เกิดการนำผลงานวิจัย องค์ความรู้ เทคโนโลยีและนวัตกรรมด้านการพัฒนาเมืองไปถ่ายทอดและ/หรือใช้ประโยชน์ โดยความร่วมมือกับหน่วยงานและประชาชนในพื้นที่

2.3 เพื่อผลักดันนโยบาย มาตรการ และกลไก ที่เป็นนวัตกรรมเชิงนโยบาย (Policy Sandbox) ของการพัฒนาเมืองน่าอยู่ที่เชื่อมโยงกับการพัฒนาชุมชน/ท้องถิ่น

2.4 เพื่อขับเคลื่อนการพัฒนาเมืองสู่การเป็นเมืองต้นแบบตามศักยภาพและบริบทของพื้นที่ที่เป็นรูปธรรม

3. ขอบเขตการดำเนินงาน

ขอบเขตเชิงพื้นที่และประเด็นสอดคล้องกับเป้าหมาย OKR ตามแผนด้านวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมของประเทศ พ.ศ. 2566 - 2570 ในยุทธศาสตร์ที่ 2 การยกระดับสังคมและสิ่งแวดล้อมให้มีการพัฒนาอย่างยั่งยืน สามารถแก้ไขปัญหาท้าทายและปรับตัวได้ทันต่อพลวัตการเปลี่ยนแปลงของโลก โดยใช้วิทยาศาสตร์ การวิจัยและนวัตกรรม แผนงาน P13 (S2) พัฒนาเมืองนำอยู่และพื้นที่ระเบียงเศรษฐกิจพิเศษที่เชื่อมโยงกับการพัฒนาชุมชน/ท้องถิ่น และกระจายความเจริญทางเศรษฐกิจและสังคมสู่ทุกภูมิภาค โดยใช้วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม ซึ่งสอดคล้องกับแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (6) ประเด็นพื้นที่และเมืองนำอยู่อัจฉริยะ (พ.ศ.2561-2580) และแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 (พ.ศ.2566-2570) หมุดหมายที่ 8 การพัฒนาพื้นที่และเมืองอัจฉริยะที่นำอยู่ ปลอดภัยและเติบโตอย่างยั่งยืน ดังนี้

3.1 เป้าหมายของกรอบการวิจัยตามแผน ววน.

O1 P13: พัฒนาเมืองนำอยู่ ที่เชื่อมโยงกับการพัฒนาชุมชน/ท้องถิ่น โดยการพัฒนาพื้นที่นวัตกรรม การศึกษาเมืองแห่งการเรียนรู้ (Learning City) พื้นที่ระเบียงเศรษฐกิจพิเศษ และเมืองชายแดน พร้อมทั้งพื้นที่ทดลองนวัตกรรมเชิงนโยบาย (Policy Sandbox) เพื่อกระจายความเจริญทางเศรษฐกิจและสังคมให้เกิดการพัฒนาอย่างยั่งยืน โดยใช้วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม โดยเมืองนำอยู่มุ่งเน้นผลสำเร็จของการพัฒนาตาม 5 มิติ (มิติการพัฒนาคน มิติสิ่งแวดล้อม มิติเศรษฐกิจและความมั่งคั่ง มิติความสงบสุขและความปลอดภัย และมิติความเป็นหุ้นส่วนการพัฒนา) ของเป้าหมายการพัฒนาอย่างยั่งยืน

3.2 ตัวชี้วัดของกรอบการวิจัยตามแผน ววน.

KR1 P13: จำนวนเมืองนำอยู่ตาม 5 มิติของเป้าหมายการพัฒนาอย่างยั่งยืนที่เชื่อมโยงกับการพัฒนาชุมชน/ท้องถิ่น ที่ประสบความสำเร็จในการพัฒนาตามเกณฑ์ที่กำหนด โดยการใช้ผลงานวิจัย องค์ความรู้ เทคโนโลยีและนวัตกรรม (3 เมือง ในช่วงปี 2569-2570)

KR8 P13: จำนวนนโยบาย มาตรการ หรือนวัตกรรมเชิงนโยบาย (Policy Innovation) ของการพัฒนาเมืองนำอยู่ที่ถูกนำไปใช้และแสดงได้ว่าสามารถยกระดับการพัฒนาชุมชน/ท้องถิ่น โดยเมืองนำอยู่มุ่งเน้นผลสำเร็จของการพัฒนาตาม 5 มิติ ของเป้าหมายการพัฒนาอย่างยั่งยืน (3 นโยบาย/มาตรการ/นวัตกรรมเชิงนโยบาย ในช่วงปี 2569-2570)

KR9 P13: จำนวนผู้นำเอาผลงานวิจัย องค์ความรู้ เทคโนโลยีและนวัตกรรมด้านการพัฒนาเมืองไปถ่ายทอดและ/หรือใช้ประโยชน์ โดยความร่วมมือกับหน่วยงานและประชาชนในพื้นที่ (45 คน ในช่วงปี 2569-2570)

3.3 กรอบแนวคิดการวิจัยและประเด็นโจทย์ที่สำคัญ

3.3.1 กรอบแนวคิดการวิจัย (Conceptual Framework)

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการขับเคลื่อนการพัฒนาเมือง

หน่วย บพท. ได้แบ่งแนวทางการขับเคลื่อนการพัฒนาเมืองออกเป็น 2 ส่วน คือ 1) งานวิจัย (Research) เพื่อค้นหาคำตอบในการสร้างการเปลี่ยนแปลงหรือการพัฒนาเมือง และ 2) งานประยุกต์ใช้ประโยชน์จากงานวิจัย (Research Utilization : RU) ซึ่งงาน RU เป็นการประยุกต์ใช้ผลการวิจัยที่มีการยืนยันว่าสามารถนำไปใช้ได้จริง โดยผลการวิจัย/นวัตกรรมที่เกิดขึ้นแล้วนั้น มีทั้งที่อยู่ในรูปของแนวคิด กระบวนการ (Soft Technology) และอยู่ในรูปของผลิตภัณฑ์/แพลตฟอร์ม (Hard Technology) ขณะทำงานวิจัยเป็นการหาคำตอบ แนวทาง หรือ Solutions ใหม่ ในการแก้ไขปัญหาหรือยกระดับการพัฒนาเมืองเพื่อให้ “เมือง” เป็นเมืองที่น่าอยู่และชาญฉลาด (Livable and Smart City) และเพื่อให้การสนับสนุนงานวิจัยในระยะต่อไป

มีเป้าหมายที่ชัดเจน ทั้งในมิติของพื้นที่และประเด็นการขับเคลื่อน สอดคล้องกับทิศทางการเปลี่ยนแปลงของเมืองในบริบทแวดล้อมในปัจจุบัน หน่วย บพท. จึงได้กำหนดประเภทของ “เมือง” เพื่อสนับสนุนให้เกิดการขับเคลื่อน 3 ประเภท โดยใช้สีเป็นสัญลักษณ์แทนความหมาย ประกอบด้วย **เมืองสีเขียว (Green and Low Carbon City)** แบ่งย่อยเป็น 1) เมืองท่องเที่ยวและบริการสีเขียว 2) เมืองเศรษฐกิจการผลิตและการตลาดสีเขียว **เมืองสีเงิน (Silver and Wellness City)** แบ่งย่อยเป็น 1) เมืองบริการสาธารณสุขเพื่อสุขภาพที่ดี 2) เมืองเศรษฐกิจสุขภาพ และ **เมืองสีเหลือง (Digital Economy City)** แบ่งย่อยเป็น 1) เมืองดิจิทัลเพื่อยกระดับการบริการสาธารณสุข 2) เมืองดิจิทัลเพื่อขับเคลื่อนเศรษฐกิจ ซึ่งในการจัดทำข้อเสนอโครงการแต่ละเมืองจึงต้องเลือกประเภทของเมืองและเป้าหมายปลายทางที่จะเป็นเพื่อยกระดับการพัฒนาเมืองให้มีความน่าอยู่และเป็นศูนย์กลางเศรษฐกิจตามบริบทและศักยภาพของแต่ละเมือง

3.3.2 โจทย์และเป้าหมายการวิจัย

เป้าหมายเมือง	โจทย์วิจัย	เป้าหมายการวิจัย
เมืองสีเขียว หรือ Green and Low Carbon City 1) เมืองเศรษฐกิจการท่องเที่ยวหรือการบริการสีเขียว : เมืองที่ขับเคลื่อนด้วยกิจกรรมการท่องเที่ยวหรือการบริการเป็นหลัก โดยใช้ทรัพยากร พลังงาน และพื้นที่อย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืน ภายใต้แนวคิดเศรษฐกิจคาร์บอนต่ำและเศรษฐกิจหมุนเวียน เพื่อจำกัดผลกระทบเชิงลบต่อสิ่งแวดล้อม เสริมสร้างความมั่นคงของทุนธรรมชาติ และยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนในระยะยาว	1. การพัฒนาโลกความร่วมมือในการพัฒนาเมืองท่องเที่ยวหรือการบริการสีเขียว ที่เชื่อมโยงภาคีเครือข่ายผู้มีส่วนได้ส่วนเสียสำคัญ (Key Stakeholder) และ ผู้รับประโยชน์ (People/Citizen) ตลอดห่วงโซ่อุปทาน (Supply Chain) ซึ่งนำไปสู่การเป็นเมืองท่องเที่ยวหรือการบริการสีเขียว 2. การพัฒนาข้อมูลและระบบการจัดการข้อมูลเมือง (Open Data) ที่มีระบบตรวจสอบย้อนกลับ (Feedback Loop) บนฐานการมีส่วนร่วมของภาคีเครือข่ายที่เชื่อมโยงกับระบบการท่องเที่ยวหรือการบริการของเมือง 3. การพัฒนาแผนการขับเคลื่อนเมืองด้านการท่องเที่ยวหรือการบริการสีเขียวที่สามารถบริหารจัดการทรัพยากร พลังงาน และพื้นที่ เพื่อลดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมอย่างเป็นรูปธรรม ควบคู่กับการยกระดับคุณภาพชีวิตและรายได้ของคนในเมือง 4. การพัฒนาย่านหรือพื้นที่ต้นแบบการท่องเที่ยวหรือการบริการสีเขียวที่สามารถบริหารจัดการทรัพยากร พลังงาน และพื้นที่ เพื่อลดผลกระทบ	<ul style="list-style-type: none"> - กลไกความร่วมมือในการพัฒนาเมืองท่องเที่ยวหรือการบริการสีเขียว ที่เชื่อมโยงภาคีเครือข่ายผู้มีส่วนได้ส่วนเสียสำคัญ (Key Stakeholder) และ ผู้รับประโยชน์ (People/Citizen) ตลอดห่วงโซ่อุปทาน (Supply Chain) - ข้อมูลเมือง (Open Data) ที่มีระบบตรวจสอบย้อนกลับ (Feedback Loop) บนฐานการมีส่วนร่วมของภาคีเครือข่ายที่ใช้ในการประเมินสถานะเมือง วิเคราะห์ปัญหา กำหนดทางเลือก และการตัดสินใจในการพัฒนาเมือง - กรอบแนวคิดหรือรูปแบบการพัฒนาการท่องเที่ยวและบริการที่ลดหรือจำกัดผลกระทบเชิงลบต่อสิ่งแวดล้อม เสริมสร้างความมั่นคงของทุนธรรมชาติ และยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนในระยะยาว อย่างน้อย 1 รูปแบบ โดยความเห็นชอบหรือรับรองโดยหน่วยงานหรือภาคีความร่วมมือ - แนวทางเชิงนโยบาย และ แผนปฏิบัติการที่ระบุขั้นตอน การดำเนินงาน งบประมาณ และ หน่วยงานรับผิดชอบ อย่างน้อย 1

เป้าหมายเมือง	โจทย์วิจัย	เป้าหมายการวิจัย
	<p>ต่อสิ่งแวดล้อมอย่างเป็นรูปธรรม ควบคู่กับการยกระดับคุณภาพชีวิต และรายได้ของคนในเมือง</p>	<p>ฉบับ โดยแผนสามารถนำไปใช้จริง ในระยะ 1-3 ปี พร้อมตัวชี้วัดและ กลไกติดตามประเมินผลการพัฒนา</p> <ul style="list-style-type: none"> - โครงการนำร่องการพัฒนาย่านหรือ พื้นที่ต้นแบบในการพัฒนาการ ท่องเที่ยวหรือการบริการสีเขียว อย่างน้อย 1 พื้นที่/ย่าน
<p>2) เมืองเศรษฐกิจการผลิต และการตลาดสีเขียว : เมือง ที่ขับเคลื่อนด้วยกิจกรรมการ ผลิตและตลาดเป็นหลัก โดยใช้ทรัพยากร พลังงาน และ พื้นที่อย่างมีประสิทธิภาพและ ยั่งยืน ภายใต้แนวคิด เศรษฐกิจคาร์บอนต่ำและ เศรษฐกิจหมุนเวียน เพื่อ จำกัดผลกระทบเชิงลบต่อ สิ่งแวดล้อม เสริมสร้างความ มั่นคงของทุนธรรมชาติ และ ยกระดับคุณภาพชีวิตของ ประชาชนในระยะยาว โดยไม่ นับรวมเมืองที่พึ่งพาภาคการ ท่องเที่ยวและบริการเป็น ฐานเศรษฐกิจหลัก</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. การวิจัยเพื่อพัฒนากลไกความ ร่วมมือระดับเมือง เชื่อมโยงกลไก ภาคตลาดในเมือง ภาคการผลิต ภาค บริการ ภาคบริหารจัดการ เพื่อ เชื่อมโยงห่วงโซ่อุปทาน (Supply Chain) ระหว่างระบบการผลิตใน พื้นที่กับความต้องการและการ บริโภคในเมือง 2. การวิจัยพัฒนาข้อมูลและระบบ การจัดการข้อมูลเมือง (Open Data) ที่มีระบบ ตรวจสอบย้อนกลับ (Feedback Loop) บนฐานการมีส่วนร่วมของภาคีเครือข่ายที่เชื่อมโยงกับ ระบบการผลิตและการตลาดของเมือง 3. การวิจัยแผนการขับเคลื่อนการ วิจัยและพัฒนาระบบนิเวศ ทั้งการ พัฒนาเชิงโครงสร้าง ระบบการผลิต ระบบการวิเคราะห์การลงทุน การ พัฒนาคณะและเครื่องมือ เพื่อ สนับสนุนการพัฒนาเมืองบนฐานการ ผลิตและการตลาดสีเขียว 4. การวิจัยและพัฒนาย่านหรือพื้นที่ ต้นแบบ (Prototype Area) เพื่อเป็น พื้นที่กลางในการเชื่อมต่อระบบการ ผลิตกับความต้องการและการบริโภค ในเมืองในรูปแบบตลาดอาหาร ปลอดภัย/ตลาดสินค้าปลอดภัยใน พื้นที่ เป็นต้น 	<ul style="list-style-type: none"> - กลไกความร่วมมือระดับเมือง เชื่อมโยงกลไกภาคตลาดในเมือง ภาคการผลิต ภาคบริการ ภาค บริหารจัดการ เพื่อเชื่อมโยงห่วงโซ่ อุปทาน (Supply Chain) ระหว่าง ระบบการผลิตในพื้นที่กับความ ต้องการและการบริโภคในเมือง - ข้อมูลและระบบการจัดการข้อมูล เมือง (Open Data) ที่มีระบบ ตรวจสอบย้อนกลับ (Feedback Loop) บนฐานการมีส่วนร่วมของ ภาคีเครือข่ายที่ใช้ในการประเมิน สถานะเมือง วิเคราะห์ปัญหา กำหนดทางเลือก และการตัดสินใจ ในการพัฒนาเมือง - กรอบแนวคิดหรือรูปแบบระบบการ ผลิตและการตลาดของเมืองที่ลด หรือจำกัดผลกระทบเชิงลบต่อ สิ่งแวดล้อม เสริมสร้างความมั่นคง ของทุนธรรมชาติ และยกระดับ คุณภาพชีวิตของประชาชนในระยะ ยาว อย่างน้อย 1 รูปแบบ โดย ความเห็นชอบหรือรับรองโดย หน่วยงานหรือภาคีความร่วมมือ - แนวทางเชิงนโยบาย และ แผนปฏิบัติการที่ระบุขั้นตอน การ พัฒนาเมืองเศรษฐกิจการผลิตหรือ การตลาดสีเขียว งบประมาณ และ หน่วยงานรับผิดชอบ อย่างน้อย 1 ฉบับ โดยแผนสามารถนำไปใช้จริง ในระยะ 1-3 ปี พร้อมตัวชี้วัดและ กลไกติดตามประเมินผลการพัฒนา

เป้าหมายเมือง	โจทย์วิจัย	เป้าหมายการวิจัย
		<ul style="list-style-type: none"> - โครงการนำร่องการพัฒนาย่านหรือพื้นที่ต้นแบบในการพัฒนาเมืองเศรษฐกิจหรือตลาดสีเขียว อย่างน้อย 1 พื้นที่
<p>เมืองสีเงิน หรือ Silver and Wellness City</p> <p>1) เมืองบริการสาธารณะเพื่อสุขภาวะที่ดี : เมืองที่มีระบบบริการสาธารณะและโครงสร้างพื้นฐานที่เอื้อต่อการยกระดับคุณภาพชีวิตและสุขภาวะของประชาชน</p> <p>ทุกกลุ่ม ทั้งด้านร่างกาย จิตใจ และสังคม ผ่านการบูรณาการที่อยู่อาศัย ชุมชน พื้นที่ สาธารณะ ระบบคมนาคม และระบบบริการสุขภาพ และสังคม เพื่อแก้ปัญหาเชิงโครงสร้างลดความเหลื่อมล้ำและเสริมขีดความสามารถขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอย่างยั่งยืน</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. การวิจัยเพื่อพัฒนากลไกความร่วมมือในการพัฒนาเมืองบริการสาธารณะเพื่อสุขภาวะที่ดี ที่เชื่อมโยงภาคีเครือข่ายผู้มีส่วนได้ส่วนเสียสำคัญ (Key Stakeholder) และผู้รับประโยชน์ (People/Citizen) ที่ครอบคลุมตลอดห่วงโซ่อุปทาน (Supply Chain) ซึ่งนำไปสู่การเป็นเมืองบริการสาธารณะเพื่อสุขภาวะที่ดี 2. การวิจัยพัฒนาข้อมูลและระบบการจัดการข้อมูลเมือง (Open Data) ที่มีระบบตรวจสอบย้อนกลับ (Feedback Loop) บนฐานการมีส่วนร่วมของภาคีเครือข่ายที่เชื่อมโยงกับระบบการบริการสาธารณะเพื่อสุขภาวะที่ดีของเมือง 3. การพัฒนาแผนการขับเคลื่อนเมืองด้านการบริการสาธารณะเพื่อสุขภาวะที่ดี ให้เมืองมี Healthcare for All ต่อคนทุกกลุ่ม การเข้าถึงบริการสาธารณสุขของเมือง การเข้าถึงบริการสุขภาพพื้นฐานที่ทั่วถึง จากบริการของเอกชน โรงพยาบาล สาธารณสุข เมือง โดยเฉพาะเรื่อง Preventive Healthcare สำหรับกลุ่มคนเปราะบาง ผู้มีรายได้ปานกลาง 4. การวิจัยเพื่อพัฒนาย่านหรือพื้นที่ต้นแบบที่มีระบบบริการสาธารณะโครงสร้างพื้นฐาน และพื้นที่เมืองที่เอื้อต่อการมีสุขภาพกายใจ และสังคมที่ดี โดยเฉพาะกลุ่มผู้สูงอายุ และกลุ่มเปราะบาง 	<ul style="list-style-type: none"> - กลไกความร่วมมือในการพัฒนาเมืองบริการสาธารณะเพื่อสุขภาวะที่ดี ที่เชื่อมโยงภาคีเครือข่ายผู้มีส่วนได้ส่วนเสียสำคัญ (Key Stakeholder) และผู้รับประโยชน์ (People/Citizen) ที่ครอบคลุมตลอดห่วงโซ่อุปทาน (Supply Chain) - ข้อมูลและระบบการจัดการข้อมูลเมือง (Open Data) ที่มีระบบตรวจสอบย้อนกลับ (Feedback Loop) บนฐานการมีส่วนร่วมของภาคีเครือข่ายที่ใช้ในการประเมินสถานะเมือง วิเคราะห์ปัญหา กำหนดทางเลือก และการตัดสินใจในการพัฒนาเมือง - กรอบแนวคิดหรือรูปแบบการยกระดับการบริการสาธารณะ อย่างน้อย 1 รูปแบบ โดยความเห็นชอบหรือรับรองโดยหน่วยงานหรือภาคีความร่วมมือ - แนวทางเชิงนโยบาย และแผนปฏิบัติการที่ระบุขั้นตอน การยกระดับการบริการสาธารณสุขงบประมาณ และหน่วยงานรับผิดชอบ อย่างน้อย 1 ฉบับ โดยแผนสามารถนำไปใช้จริงในระยะ 1-3 ปี พร้อมตัวชี้วัดและกลไกติดตามประเมินผลการพัฒนา - โครงการนำร่องการพัฒนาหรือพื้นที่ต้นแบบในการพัฒนาเมืองบริการสาธารณะเพื่อสุขภาวะที่ดี อย่างน้อย 1 พื้นที่

เป้าหมายเมือง	โจทย์วิจัย	เป้าหมายการวิจัย
<p>2) เมืองเศรษฐกิจสุขภาพ : เมืองที่ใช้ระบบบริการด้านสุขภาพ การดูแลสุขภาพและอุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้องกับสุขภาพเป็นกลไกหลักในการสร้างมูลค่าทางเศรษฐกิจยกระดับคุณภาพชีวิต และเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของเมือง ผ่านการบูรณาการระบบบริการสุขภาพ การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ นวัตกรรมและธุรกิจสุขภาพควบคู่กับการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน บุคลากร และระบบการบริหารจัดการเมืองเพื่อให้เกิดการเติบโตทางเศรษฐกิจที่เกื้อหนุนสุขภาพของประชาชนอย่างยั่งยืน</p>	<p>1. การวิจัยเพื่อพัฒนากลไกความร่วมมือในการพัฒนาเมืองเศรษฐกิจสุขภาพ ที่เชื่อมโยงภาคีเครือข่ายผู้มีส่วนได้ส่วนเสียสำคัญ (Key Stakeholder) และผู้รับประโยชน์ (People/Citizen) ในด้านการสุขภาพ การดูแลสุขภาพและอุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้องกับสุขภาพ ครอบคลุมตลอดห่วงโซ่อุปทาน (Supply Chain) ซึ่งนำไปสู่การเป็นเมืองเศรษฐกิจสุขภาพ</p> <p>2. การวิจัยพัฒนาข้อมูลและระบบการจัดการข้อมูลเมือง (Open Data) ที่มีระบบตรวจสอบย้อนกลับ (Feedback Loop) บนฐานการมีส่วนร่วมของภาคีเครือข่ายที่เชื่อมโยงกับระบบการบริการด้านสุขภาพ การดูแลสุขภาพและอุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้องกับสุขภาพ</p> <p>3. การพัฒนาแผนการขับเคลื่อนเมืองเศรษฐกิจสุขภาพ ซึ่งเกี่ยวข้องกับระบบการบริการด้านสุขภาพ การดูแลสุขภาพและอุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้องกับสุขภาพ ที่สร้างมูลค่าทางเศรษฐกิจ ยกระดับคุณภาพชีวิต และเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของเมือง</p> <p>4. การวิจัยเพื่อพัฒนาย่านหรือพื้นที่ต้นแบบเมืองเศรษฐกิจสุขภาพ ที่มีการเชื่อมโยงของระบบการบริการด้านสุขภาพ การดูแลสุขภาพและอุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้องกับสุขภาพ ในรูปแบบ Longevity Economy หรือรูปแบบอื่นที่สร้างมูลค่าทางเศรษฐกิจ ยกระดับคุณภาพชีวิต และเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของเมือง</p>	<ul style="list-style-type: none"> - กลไกความร่วมมือในการพัฒนาเมืองเศรษฐกิจสุขภาพ ที่เชื่อมโยงภาคีเครือข่ายผู้มีส่วนได้ส่วนเสียสำคัญ (Key Stakeholder) และผู้รับประโยชน์ (People/Citizen) ในด้านการสุขภาพ การดูแลสุขภาพและอุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้องกับสุขภาพ ครอบคลุมตลอดห่วงโซ่อุปทาน (Supply Chain) - ข้อมูลและระบบการจัดการข้อมูลเมือง (Open Data) ที่มีระบบตรวจสอบย้อนกลับ (Feedback Loop) บนฐานการมีส่วนร่วมของภาคีเครือข่ายที่ใช้ในการประเมินสถานะเมือง วิเคราะห์ปัญหา กำหนดทางเลือก และการตัดสินใจในการพัฒนาเมือง - กรอบแนวคิดหรือรูปแบบระบบบริการสุขภาพและอุตสาหกรรมสุขภาพที่สร้างมูลค่าทางเศรษฐกิจของเมือง อย่างน้อย 1 รูปแบบ โดยความเห็นชอบหรือรับรองโดยหน่วยงานหรือภาคีความร่วมมือ - แนวทางเชิงนโยบาย และแผนปฏิบัติการที่ระบุขั้นตอน การพัฒนาเมืองบริการสุขภาพและอุตสาหกรรมสุขภาพที่สร้างมูลค่าทางเศรษฐกิจของเมือง งบประมาณ และหน่วยงานรับผิดชอบ อย่างน้อย 1 ฉบับ โดยแผนสามารถนำไปใช้จริงในระยะ 1-3 ปี พร้อมตัวชี้วัดและกลไกติดตามประเมินผลการพัฒนา - โครงการนำร่องการพัฒนาย่านหรือพื้นที่ต้นแบบการพัฒนาระบบบริการสุขภาพและอุตสาหกรรมสุขภาพในรูปแบบ Longevity Economy หรือรูปแบบอื่นที่สร้างมูลค่าทางเศรษฐกิจของเมือง อย่างน้อย 1 พื้นที่

เป้าหมายเมือง	โจทย์วิจัย	เป้าหมายการวิจัย
<p>เมืองสีเขียว หรือ Digital Economy City</p> <p>1) เมืองดิจิทัลเพื่อยกระดับการบริการสาธารณะ : เมืองที่มีการออกแบบและพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านดิจิทัลสำหรับรองรับหรือสนับสนุนการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลและข้อมูลในการปรับปรุงกระบวนการทำงานของภาครัฐและการให้บริการสาธารณะ ให้มีประสิทธิภาพ รวดเร็ว โปร่งใส และตอบสนองความต้องการของเมือง</p>	<p>1. การวิจัยเพื่อพัฒนากลไกความร่วมมือในการพัฒนาเมืองดิจิทัลเพื่อยกระดับการบริการสาธารณะ ที่เชื่อมโยงภาคีเครือข่ายผู้มีส่วนได้ส่วนเสียสำคัญ (Key Stakeholder) และผู้รับประโยชน์ (People/Citizen) ในด้านการบริการสาธารณะที่เชื่อมโยงกับโครงข่ายการสื่อสารและระบบดิจิทัล ที่ครอบคลุมตลอดห่วงโซ่อุปทาน (Supply Chain) ซึ่งนำไปสู่การเป็นเมืองดิจิทัลเพื่อยกระดับการบริการสาธารณะ</p> <p>2. การวิจัยพัฒนาข้อมูลและระบบการจัดการข้อมูลเมือง (Open Data) ที่มีระบบตรวจสอบย้อนกลับ (Feedback Loop) บนฐานการมีส่วนร่วมของภาคีเครือข่ายที่เชื่อมโยงกับระบบดิจิทัลและการบริการสาธารณะของเมือง</p> <p>3. การพัฒนาแผนการขับเคลื่อนเมืองดิจิทัลเพื่อยกระดับการบริการสาธารณะ ที่มีโครงสร้างพื้นฐานด้านดิจิทัลรองรับหรือสนับสนุนการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลและข้อมูลในการปรับปรุงกระบวนการทำงานของภาครัฐและการให้บริการสาธารณะ ให้มีประสิทธิภาพ รวดเร็ว โปร่งใส และตอบสนองความต้องการของเมือง</p> <p>4. การวิจัยเพื่อพัฒนาย่านหรือพื้นที่ต้นแบบเมืองดิจิทัลเพื่อยกระดับการบริการสาธารณะ ที่มีโครงสร้างพื้นฐานด้านดิจิทัลรองรับหรือสนับสนุนการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลและข้อมูลในการปรับปรุงกระบวนการทำงานของภาครัฐและการให้บริการสาธารณะ ให้มีประสิทธิภาพ รวดเร็ว โปร่งใส และตอบสนองความต้องการของเมือง</p>	<ul style="list-style-type: none"> - กลไกความร่วมมือในการพัฒนาเมืองดิจิทัลเพื่อยกระดับการบริการสาธารณะ ที่เชื่อมโยงภาคีเครือข่ายผู้มีส่วนได้ส่วนเสียสำคัญ (Key Stakeholder) และผู้รับประโยชน์ (People/Citizen) ในด้านการบริการสาธารณะที่เชื่อมโยงกับโครงข่ายการสื่อสารและระบบดิจิทัลที่ครอบคลุมตลอดห่วงโซ่อุปทาน (Supply Chain) - ข้อมูลและระบบการจัดการข้อมูลเมือง (Open Data) ที่มีระบบตรวจสอบย้อนกลับ (Feedback Loop) บนฐานการมีส่วนร่วมของภาคีเครือข่ายที่ใช้ในการประเมินสถานะเมือง วิเคราะห์ปัญหา กำหนดทางเลือก และการตัดสินใจในการพัฒนาเมือง - กรอบแนวคิดหรือรูปแบบการพัฒนาเมืองที่ใช้เทคโนโลยีดิจิทัล และข้อมูลในการปรับปรุงกระบวนการทำงานภาครัฐและการให้บริการสาธารณะอย่างน้อย 1 รูปแบบ โดยความเห็นชอบหรือรับรองโดยหน่วยงานหรือภาคีความร่วมมือ - แนวทางเชิงนโยบาย และแผนปฏิบัติการที่ระบุขั้นตอน การใช้เทคโนโลยี งบประมาณ และหน่วยงานรับผิดชอบอย่างชัดเจนอย่างน้อย 1 ฉบับ โดยแผนสามารถนำไปใช้จริงในระยะ 1-3 ปี พร้อมตัวชี้วัดและกลไกติดตามประเมินผล การพัฒนาเมืองดิจิทัลที่ใช้ได้จริงในระดับเมือง - โครงการนำร่องการพัฒนาย่านหรือพื้นที่ต้นแบบของเมืองดิจิทัลเพื่อยกระดับการบริการสาธารณะอย่างน้อย 1 พื้นที่

เป้าหมายเมือง	โจทย์วิจัย	เป้าหมายการวิจัย
<p>เมืองดิจิทัลเพื่อขับเคลื่อนเศรษฐกิจ : เมืองที่มีการออกแบบและพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านดิจิทัลสำหรับรองรับหรือสนับสนุนการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลและนวัตกรรมเป็นเครื่องมือหลักในการสร้างโอกาสทางเศรษฐกิจ เพิ่มมูลค่า และยกระดับขีดความสามารถในการแข่งขันของเมือง โดยเชื่อมโยงภาคธุรกิจผู้ประกอบการ แรงงาน และระบบนิเวศนวัตกรรม</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. การวิจัยเพื่อพัฒนากลไกความร่วมมือในการพัฒนาเมืองที่เชื่อมโยงภาคีเครือข่ายผู้มีส่วนได้ส่วนเสียสำคัญ (Key Stakeholder) และผู้รับประโยชน์ (People/Citizen) กับการพัฒนา ส่งเสริมการเข้าถึงและใช้งานระบบดิจิทัลเพื่อขับเคลื่อนเศรษฐกิจของเมือง ที่ครอบคลุมตลอดห่วงโซ่อุปทาน (Supply Chain) ซึ่งนำไปสู่การเป็นเมืองดิจิทัลเพื่อขับเคลื่อนเศรษฐกิจ 2. การวิจัยพัฒนาข้อมูลและระบบการจัดการข้อมูลเมือง (Open Data) ที่มีระบบตรวจสอบย้อนกลับ (Feedback Loop) บนฐานการมีส่วนร่วมของภาคีเครือข่ายที่เชื่อมโยงกับการพัฒนา ส่งเสริมการเข้าถึงและใช้ระบบดิจิทัลในการสร้างโอกาสทางเศรษฐกิจ เพิ่มมูลค่าและยกระดับขีดความสามารถในการแข่งขันของเมือง 3. การพัฒนาแผนการพัฒนาเมืองดิจิทัลเพื่อขับเคลื่อนเศรษฐกิจซึ่งเกี่ยวข้องกับการออกแบบและพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านดิจิทัลสำหรับรองรับหรือสนับสนุนการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลและนวัตกรรมในการสร้างโอกาสทางเศรษฐกิจ เพิ่มมูลค่า และยกระดับขีดความสามารถในการแข่งขันของเมือง โดยเชื่อมโยงภาคธุรกิจ ผู้ประกอบการ แรงงาน และระบบนิเวศนวัตกรรม 4. การวิจัยเพื่อพัฒนาย่านหรือพื้นที่ต้นแบบเมืองเศรษฐกิจดิจิทัลที่เชื่อมโยงโครงสร้างพื้นฐานด้านดิจิทัลรองรับหรือสนับสนุนการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลและนวัตกรรมที่แสดงให้เห็นโอกาสทางเศรษฐกิจ เพิ่มมูลค่า และยกระดับขีดความสามารถในการแข่งขันของภาคธุรกิจ ผู้ประกอบการ และแรงงาน 	<ul style="list-style-type: none"> - กลไกความร่วมมือในการพัฒนาเมืองที่เชื่อมโยงภาคีเครือข่ายผู้มีส่วนได้ส่วนเสียสำคัญ (Key Stakeholder) และผู้รับประโยชน์ (People/Citizen) กับการพัฒนา ส่งเสริมการเข้าถึงและใช้งานระบบดิจิทัลเพื่อขับเคลื่อนเศรษฐกิจของเมือง ที่ครอบคลุมตลอดห่วงโซ่อุปทาน (Supply Chain) - ข้อมูลและระบบการจัดการข้อมูลเมือง (Open Data) ที่มีระบบตรวจสอบย้อนกลับ (Feedback Loop) บนฐานการมีส่วนร่วมของภาคีเครือข่ายที่ใช้ในการประเมินสถานะเมือง วิเคราะห์ปัญหา กำหนดทางเลือก และการตัดสินใจในการพัฒนาเมือง - กรอบแนวคิดหรือรูปแบบการใช้ดิจิทัลและนวัตกรรมในการสร้างมูลค่าเพิ่มและความสามารถในการแข่งขัน อย่างน้อย 1 รูปแบบ โดยความเห็นชอบหรือรับรองโดยหน่วยงานหรือภาคีความร่วมมือ - แนวทางเชิงนโยบาย และแผนปฏิบัติการที่ระบุขั้นตอน การใช้เทคโนโลยี งบประมาณ และหน่วยงานรับผิดชอบอย่างชัดเจน อย่างน้อย 1 ฉบับ โดยแผนสามารถนำไปใช้จริงในระยะ 1-3 ปี พร้อมตัวชี้วัดและกลไกติดตามประเมินผลการพัฒนาเมืองดิจิทัลที่ใช้ได้จริงในระดับเมือง - โครงการนำร่องการพัฒนาย่านหรือพื้นที่ต้นแบบเศรษฐกิจดิจิทัลที่ใช้เทคโนโลยีดิจิทัลและนวัตกรรมสร้างมูลค่าเศรษฐกิจเมือง อย่างน้อย 1 พื้นที่

หมายเหตุ

1. ข้อเสนอโครงการต้องเกิดจากความร่วมมือระหว่างนักวิจัยและผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหรือหน่วยงานที่มีภารกิจเกี่ยวข้องโดยตรงกับโจทย์วิจัย โดยมีหลักฐานเชิงประจักษ์ประกอบการเลือกเป้าหมายการพัฒนาเมือง และผลลัพธ์หรือผลกระทบที่เกิดจากการวิจัยต้องสะท้อน แสดง หรือเชื่อมโยงกับการเปลี่ยนแปลงในระดับเมือง

2. นักวิจัยและภาคีหลักที่ร่วมดำเนินการวิจัยสามารถเลือกประเภทของเมืองได้เพียงประเภทเดียว แต่ต้องทำให้ครบทุกโจทย์ และดำเนินการตามกระบวนการวิจัยที่ หน่วย บพท. กำหนด

3. การประเมินความสำเร็จของโครงการวิจัย นอกจากจะพิจารณาจากผลการดำเนินงานที่สามารถตอบสนองต่อวัตถุประสงค์ และเป้าหมายของงานวิจัยแล้ว ในการดำเนินงานต้องมีองค์ประกอบสำคัญ 4 ด้าน ได้แก่ ด้านกลไก การใช้ข้อมูล การวางแผน/การเงิน และการดำเนินการ โดยมีรายละเอียด ดังนี้

1) ด้านกลไก การพัฒนาเมืองนำอยู่ที่ชาวนครราชสีมาจำเป็นต้องอาศัยกลไกความร่วมมือระหว่างเทศบาล นักวิจัย และภาคเอกชน เพื่อให้เกิดการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพและยั่งยืน กลไกหลักของการดำเนินงานเริ่มจากการจัดตั้งคณะทำงานร่วมกันเพื่อกำหนดบทบาทหน้าที่ของแต่ละฝ่าย พร้อมทั้งผลักดันนโยบายและกฎหมายที่สนับสนุนการพัฒนาเมืองนำอยู่ที่ชาวนครราชสีมา รวมถึงส่งเสริมเครือข่ายความร่วมมือและสร้างระบบติดตามผลอย่างต่อเนื่องหนึ่งในองค์ประกอบสำคัญของเมืองนำอยู่ที่ชาวนครราชสีมา

2) ด้านการใช้ข้อมูล (Data) โดยการรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลผ่านเทคโนโลยีต่าง ๆ เช่น GIS, IoT และ Big Data เพื่อให้เกิดความเข้าใจเชิงลึกเกี่ยวกับโครงสร้างและปัญหาของเมือง นอกจากนี้ยังต้องมีการพัฒนาแพลตฟอร์มข้อมูลกลางที่ช่วยเชื่อมโยงนักวิจัยกับหน่วยงานเทศบาล และใช้ Dashboard เป็นเครื่องมือในการตัดสินใจด้านนโยบายและการบริหารจัดการเมือง

3) ด้านแผนและการเงิน (Plan and Finance) ต้องมีการออกแบบหลักสูตรบ่มเพาะความรู้และโซลูชันด้านเมืองนำอยู่ที่ชาวนครราชสีมาเพื่อพัฒนาศักยภาพของบุคลากรและผู้เกี่ยวข้อง อีกทั้งควรมีการจัดหาแหล่งทุนจากภาครัฐ ภาคเอกชน และทุนวิจัย เพื่อสนับสนุนโครงการพัฒนาเมือง พร้อมทั้งการวางแผนยุทธศาสตร์และการบริหารความเสี่ยงเพื่อให้มั่นใจว่าการดำเนินงานสามารถปรับตัวและขยายผลได้ในระยะยาว

4) ด้านการดำเนินการ (Implement Solution) การทดลองโครงการนำร่องเป็นสิ่งสำคัญเพื่อทดสอบแนวทางก่อนนำไปใช้ในระดับที่กว้างขึ้น เทคโนโลยีที่เหมาะสม เช่น City Data & Learning Platform (CDLP) ควรถูกนำมาใช้เพื่อบริหารจัดการข้อมูลและพัฒนาศักยภาพการเรียนรู้ของเมือง ขณะเดียวกันการจัดอบรมเจ้าหน้าที่เทศบาลและผู้ประกอบการจะช่วยให้การใช้งานเทคโนโลยีเหล่านี้เป็นไปอย่างราบรื่นและเกิดประโยชน์สูงสุด

3.4 พื้นที่และกลุ่มเป้าหมาย

- พื้นที่ระดับเทศบาลเมืองขึ้นไป ที่อยู่ในจังหวัดซึ่งเป็นเมืองศูนย์กลางทางเศรษฐกิจหรือเมืองขนาดกลางที่ได้รับการพัฒนาในภูมิภาคตามที่ระบุไว้ในแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติที่ 6 ประเด็น พื้นที่และเมืองนำอยู่อัจฉริยะ (พ.ศ. 2561 – 2580)

- เมืองศูนย์กลางทางเศรษฐกิจ ได้แก่ กรุงเทพมหานครและปริมณฑล (นครปฐม นนทบุรี ปทุมธานี สมุทรปราการ และสมุทรสาคร) เชียงใหม่ ขอนแก่น สงขลา ภูเก็ต เมืองในระเบียบเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก ได้แก่ ระยอง ฉะเชิงเทรา และชลบุรี
- ภาคเหนือ ได้แก่ เชียงราย พิจิตร โลก นครสวรรค์ น่าน ลำปาง
- ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ได้แก่ นครราชสีมา มุกดาหาร หนองคาย อุดรธานี อุบลราชธานี ร้อยเอ็ด สกลนคร และบุรีรัมย์

- ภาคกลางและภาคตะวันตก ได้แก่ พระนครศรีอยุธยา กาญจนบุรี สระบุรี และราชบุรี
  - ภาคใต้ ได้แก่ สุราษฎร์ธานี กระบี่ และยะลา
- พื้นที่ทั่วประเทศที่ดำเนินการร่วมกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
- เมืองที่มีฐานทุนเดิมจากการขับเคลื่อนงานวิจัยของหน่วยบริหารจัดการทุน ด้านการพัฒนาพื้นที่ โดยมีศักยภาพและความพร้อมในการดำเนินงานตามเงื่อนไขของการประกาศรับข้อเสนอโครงการวิจัย

4. นิยามศัพท์

เมือง หมายถึง พื้นที่ที่มีการรวมตัวของประชากรจำนวนมาก มีระบบเศรษฐกิจ สังคม และกายภาพที่แตกต่างจากชนบท โดยมีลักษณะของการพึ่งพากันทางเศรษฐกิจ มีโครงสร้างพื้นฐานที่ซับซ้อน เช่น ระบบคมนาคม ที่อยู่อาศัย การบริการสาธารณะ และเมืองปกครองส่วนท้องถิ่นดูแลและจัดการ เมืองในแผนงานวิจัย “เมือง” หมายถึง พื้นที่ที่มีประชากรไม่น้อยกว่า 10,000 คน ซึ่งในการบริหารราชการจะหมายถึงพื้นที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในระดับเทศบาลเมืองขึ้นไป (พระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ.2496) และที่แก้ไขเพิ่มเติมถึง ฉบับที่ 12 พ.ศ. 2546 อย่างไรก็ตามเพื่อประโยชน์ทางวิชาการ และการส่งเสริมคุณภาพชีวิตของประชาชนในพื้นที่ ให้บรรลุเป้าหมายของแผนงานพัฒนาเมืองน่าอยู่¹ที่เชื่อมโยงกับการพัฒนาชุมชน/ท้องถิ่น และกระจายความเจริญทางเศรษฐกิจและสังคมสู่ทุกภูมิภาค โดยใช้วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (P13) จึงให้ “เมือง” ความหมายครอบคลุมพื้นที่ที่อยู่ในความรับผิดชอบขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในรูปแบบอื่นด้วย ทั้งนี้ ขึ้นอยู่กับโจทย์วิจัย ศักยภาพของพื้นที่ในการดำเนินการ โอกาสในการขยายผล และโดยความเห็นชอบจากคณะกรรมการหน่วยบริหารจัดการทุนด้านการพัฒนาระดับพื้นที่ หรือคณะอนุกรรมการฯ ของหน่วย บพพ.

เมืองน่าอยู่ตาม 5 มิติ ตามเป้าหมายการพัฒนาอย่างยั่งยืน หมายถึง เมืองที่ได้รับการสนับสนุนทุนวิจัยนวัตกรรมแล้ว สามารถบรรลุเป้าหมายการพัฒนาเมืองที่สอดคล้องกับ 17 เป้าหมายการพัฒนาอย่างยั่งยืน ซึ่งองค์การสหประชาชาติแบ่งออกเป็น 5 มิติ ได้แก่ มิติสังคม (People) มิติเศรษฐกิจ (Prosperity) มิติสิ่งแวดล้อม (Planet) มิติสันติภาพและสถาบัน (Peace) และมิติหุ้นส่วนการพัฒนา (Partnership)

แนวคิดเมืองน่าอยู่¹ (Livable City) หมายถึง ระบบเมืองที่เอื้อต่อร่างกาย สังคม จิตใจ และการพัฒนา ส่วนบุคคลของผู้อยู่อาศัย รวมถึงการพัฒนาพื้นที่ในเมืองให้น่ารื่นรมย์และตอบสนองความต้องการของประชาชนได้ นอกจากนี้เมืองจะต้องสามารถสะท้อนถึงคุณค่าทางวัฒนธรรมของพื้นที่ หลักการสำคัญของเมืองน่าอยู่ ได้แก่ ความเสมอภาค ศักดิ์ศรี การเข้าถึงได้ ความสนุกสนาน และการมีส่วนร่วม

เมืองที่ชาญฉลาด (Smart City) หมายถึง เมืองที่ใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีและนวัตกรรมที่ทันสมัยและชาญฉลาด เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพของการให้บริการและการบริหารจัดการเมือง ลดค่าใช้จ่ายและการใช้ทรัพยากรของเมืองและประชากรเป้าหมาย โดยเน้นการออกแบบที่ดี และการมีส่วนร่วมของภาคธุรกิจและภาคประชาชนในการพัฒนาเมือง ภายใต้แนวคิดการพัฒนา เมืองน่าอยู่ เมืองทันสมัย ให้ประชาชนในเมืองมีคุณภาพชีวิตที่ดี มีความสุข อย่างยั่งยืน การพัฒนาเมืองอัจฉริยะมีมิติการพัฒนาได้หลายด้าน โดยมีมิติที่สำคัญ 7 ด้านคือ 1) สิ่งแวดล้อมอัจฉริยะ (Smart Environment) 2) การเดินทางและขนส่งอัจฉริยะ (Smart Mobility) 3) การดำรงชีวิตอัจฉริยะ (Smart Living) 4) พลเมืองอัจฉริยะ (Smart People) 5) พลังงานอัจฉริยะ (Smart Energy) 6) เศรษฐกิจอัจฉริยะ (Smart Economy) และ 7) การบริหารภาครัฐอัจฉริยะ (Smart Governance)

เมืองสีเขียว : Green and Low Carbon City หมายถึง เมืองที่มุ่งพัฒนาเศรษฐกิจควบคู่กับการรักษาสิ่งแวดล้อม โดยใช้แนวทางเศรษฐกิจสีเขียว (Green Economy) เศรษฐกิจหมุนเวียน (Circular Economy) และเศรษฐกิจคาร์บอนต่ำ (Low Carbon) เป็นฐานการพัฒนาเมือง เพื่อให้เกิดการใช้

¹ citiesPLUS, (2003) อ้างถึงใน Vanessa Timmer and Nola-Kate Seymoar, 2006.

ทรัพยากรธรรมชาติอย่างมีประสิทธิภาพ การส่งเสริมการใช้พลังงานทดแทนที่สะอาด ลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจก สร้างระบบเศรษฐกิจคาร์บอนต่ำ การเพิ่มพื้นที่สีเขียว การลดอุณหภูมิของเมือง การส่งเสริมการลงทุนที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม และสร้างความปลอดภัยและความยืดหยุ่นของเมือง (Urban Safety & Resilience) ทั้งต่อภัยพิบัติทางธรรมชาติ ผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงภูมิอากาศ และความปลอดภัยในชีวิตประจำวันของประชาชน เป็นกระบวนการออกแบบเมืองที่ผสมผสานเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม และคุณภาพชีวิตของผู้คนให้ก้าวไปข้างหน้าอย่างยั่งยืนและสมดุล

เมืองสีเงิน : Silver and Wellness City หมายถึง เมืองที่ได้รับการออกแบบและพัฒนาให้สอดคล้องกับบริบทของสังคมผู้สูงอายุ การออกแบบกายภาพและสิ่งแวดล้อมที่สอดคล้องกับหลักสากลด้านความเข้าถึงและความปลอดภัย การจัดบริการ/ดูแลสุขภาพที่ครอบคลุมการป้องกัน รักษา ฟื้นฟู และการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อสนับสนุนสุขภาพ การสร้างระบบเศรษฐกิจและสังคมที่เปิดโอกาสให้ผู้สูงอายุมีบทบาทควบคู่กับการสนับสนุนคนทุกวัยให้มีส่วนร่วมมุ่งเน้นการสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการดำรงชีวิตของผู้สูงอายุอย่างมีคุณภาพ ครอบคลุมทั้งมิติด้านสุขภาพ เศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม ตลอดจนการส่งเสริมการมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ อย่างเท่าเทียม แนวคิดนี้ยังขยายสู่การเป็นเมืองที่เป็นมิตรต่อทุกช่วงวัย (All-Age-Friendly City) เพื่อให้เกิดสังคมที่คนรุ่นต่าง ๆ สามารถอยู่ร่วมกันได้อย่างเกื้อกูล มีปฏิสัมพันธ์และการแลกเปลี่ยนองค์ความรู้และประสบการณ์อย่างสมดุล Silver and Wellness City จึงมีใช้เพียงเมืองที่ออกแบบเพื่อตอบสนองความต้องการของผู้สูงอายุเท่านั้น แต่เป็นเมืองต้นแบบที่สนับสนุนสุขภาพ ความเท่าเทียม และการอยู่ร่วมกันได้ของคนทุกช่วงวัย บนพื้นฐานของความยั่งยืนและความเป็นธรรมทางสังคม

เมืองสีเหลือง : Digital Economy City หมายถึง เมืองที่ใช้เทคโนโลยีดิจิทัลและข้อมูลสมัยใหม่ เช่น Big Data, IoT และ AI เป็นกลไกหลักในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจและการบริการสาธารณะ โดยมีโครงสร้างพื้นฐานดิจิทัลที่เท่าเทียม เข้าถึงได้ง่าย ราคาเหมาะสม และพร้อมใช้งานอย่างมีประสิทธิภาพ เมืองลักษณะนี้ส่งเสริมระบบรัฐบาลอิเล็กทรอนิกส์และการเปิดเผยข้อมูลสาธารณะเพื่อความโปร่งใส สนับสนุนผู้ประกอบการ และ Startup ตลอดจนดึงดูดกลุ่ม Digital Nomads เข้ามามีส่วนร่วม อีกทั้งยังพัฒนาทุนมนุษย์ผ่านการยกระดับทักษะดิจิทัลและการเรียนรู้ตลอดชีวิต ทำให้เมืองไม่เพียงเป็นพื้นที่ที่มีเทคโนโลยีล้ำสมัย แต่ยังเป็นระบบนิเวศที่ผสมผสานนวัตกรรม โครงสร้างพื้นฐาน และการพัฒนาคนเพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนทุกกลุ่มอย่างยั่งยืน

การเร่งความเร็ว (Acceleration) มีจุดมุ่งหมายเพื่อเร่งการสร้างธุรกิจใหม่โดยการให้การศึกษาค่าและให้คำปรึกษาแก่กลุ่มร่วมทุนในช่วงเวลาที่จำกัดในที่นี้อาจหมายถึงการนำงานวิจัยและนวัตกรรมที่มีอยู่ในหน่วยงานภาครัฐ หรือมหาวิทยาลัย ให้สามารถพัฒนาไปสู่การใช้ประโยชน์เชิงพาณิชย์ได้ (Isabelle, 2013)

การบ่มเพาะ (Incubation) เป็นกระบวนการที่กระทำกับกลุ่มเป้าหมาย บุคคลหรือหน่วยงานที่มีต้นทุน และเครือข่ายอยู่บ้างแล้ว รูปแบบการดำเนินงาน จะต้องประเมินพื้นที่และวิเคราะห์พื้นที่เพื่อดูโอกาสความเป็นไปได้ของพื้นที่ และให้ความช่วยเหลือด้านการจัดการ ซึ่งรวมถึงการสนับสนุนทางธุรกิจ คำแนะนำ หรือ การฝึกสอน (Schwartz & Hornych, 2010)

ย่าน/พื้นที่ต้นแบบ หมายถึง พื้นที่เชิงกายภาพของเมืองที่มีขอบเขตชัดเจน และมีความเชื่อมโยงกันของกิจกรรม เศรษฐกิจ การใช้พื้นที่ และกลไกการกำกับดูแลซึ่งมีประชาชนหรือผู้ใช้พื้นที่จริง โดยสามารถใช้เป็นหน่วยในการออกแบบ ทดลอง และบริหารจัดการเพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงเชิงระบบของเมืองอย่างเป็นรูปธรรมภายใต้บทบาทและอำนาจขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นโดยผลลัพธ์สามารถถอดบทเรียน ขยายผลหรือยกระดับไปสู่ย่านอื่นหรือระดับเมืองได้

5. กรอบงบประมาณและระยะเวลา

5.1 การจัดสรรงบประมาณ กรอบงบประมาณการสนับสนุนทุนวิจัย 300,000 – 500,000 บาท ต่อโครงการวิจัย ขึ้นอยู่กับเป้าหมาย ตัวชี้วัด ขอบเขต และลักษณะของข้อเสนอโครงการวิจัยนั้น

5.2 ระยะเวลาดำเนินงานวิจัย 12 เดือน

6. คุณสมบัติและเงื่อนไขของผู้เสนอขอรับทุน

6.1 ผู้มีสิทธิ์เสนอขอรับทุน คือ สถาบัน/หน่วยงานภาครัฐ/หน่วยงานภาคเอกชน/นักวิจัย ที่มีสถานที่ตั้ง/พื้นที่บริการ/ที่พำนัก อยู่ในพื้นที่เป้าหมายดำเนินงานวิจัย หากเป็นสถาบัน/หน่วยงานภายนอก พื้นที่เป้าหมายต้องมีการมีส่วนร่วมและมีความร่วมมือกับสถาบัน/หน่วยงานวิชาการ/องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่อย่างเป็นรูปธรรมเท่านั้น

6.2 เป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถ และความเชี่ยวชาญในศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับโจทย์วิจัยและนวัตกรรม ตามแผนงานวิจัยและ/หรือกรอบวิจัยที่หน่วย บพท. พัฒนาขึ้นตามยุทธศาสตร์การอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (อววน.)

6.3 ผู้ที่สนใจเสนอขอรับทุน ต้องมีเอกสารยืนยันความร่วมมือ กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (พร้อมแนบไฟล์เอกสารความร่วมมือ)

6.4 เป็นผู้ที่มีประสบการณ์การบริหารโครงการวิจัยและ/หรือการพัฒนานวัตกรรม สามารถส่งมอบผลงานที่ดี มีคุณภาพ มีรูปธรรมความสำเร็จชัดเจนตามเป้าหมายและตัวชี้วัดผลสัมฤทธิ์ (OKRs) ที่กำหนด และสามารถผลักดันผลงานวิจัยไปใช้ประโยชน์ในเชิงชุมชนพื้นที่ได้อย่างเป็นรูปธรรม

6.5 ประสบการณ์ ศักยภาพ ทุนการทำงานวิจัยเดิมที่สามารถนำมาต่อยอดการขับเคลื่อนงานในระดับพื้นที่ (ขอให้บรรยายละเอียดในความเป็นมาของโครงการวิจัย/ประวัตินักวิจัย)

6.6 กรณีผู้ยื่นขอรับการสนับสนุนทุนวิจัยเป็นภาคเอกชนและภาคประชาสังคม จะต้องมีความสัมพันธ์ตามระเบียบสภานโยบายการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัย และนวัตกรรมแห่งชาติ ว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการสนับสนุนทุนวิจัยและนวัตกรรมแก่ภาคเอกชนและภาคประชาสังคมเพื่อนำผลงานวิจัยและนวัตกรรมไปใช้ประโยชน์ พ.ศ. 2563

7. แนวทางการจัดการ

เพื่อให้เกิดการบริหารจัดการงานวิจัยและนวัตกรรมที่โปร่งใส มีส่วนร่วม มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงสุดอย่างสมดุล โดยยึดผลกระทบต่อการพัฒนาประเทศตามยุทธศาสตร์ อววน. เป็นหลัก หน่วย บพท. จึงกำหนดแนวทางการบริหารจัดการทุนวิจัยและนวัตกรรม ดังนี้

7.1 หน่วย บพท. เปิดรับข้อเสนอโครงการวิจัยฉบับสมบูรณ์ (Full Proposal) พร้อมกำหนดรายละเอียดและช่วงเวลาในการพัฒนาข้อเสนอโครงการวิจัย

7.2 เมื่อได้รับข้อเสนอโครงการวิจัยฉบับสมบูรณ์แล้ว หน่วย บพท. จะตรวจสอบความถูกต้องและความครบถ้วนตามเกณฑ์ในการพิจารณาโครงการวิจัย

7.3 หน่วย บพท. จะพิจารณาข้อเสนอโครงการวิจัยฉบับสมบูรณ์ (Full Proposal) ร่วมกับคณะกรรมการ/คณะอนุกรรมการ/คณะทำงาน หรือผู้เชี่ยวชาญที่ได้รับการแต่งตั้งจากหน่วย บพท. โดยจัดเวทีนำเสนอรายละเอียดข้อเสนอโครงการเพื่อพิจารณาข้อเสนอโครงการวิจัย และสรุปภาพรวมเพื่อแจ้งผลพิจารณาต่อคณะผู้วิจัยนำไปสู่การปรับข้อเสนอโครงการวิจัยที่ตรงตามเป้าหมายของกรอบการวิจัย เพื่อจัดทำสัญญารับทุนวิจัยต่อไป

7.4 หน่วย บพท. จะจัดให้มีหน่วยบริหารจัดการกลางในภาพรวมเพื่อทำหน้าที่ในการติดตามประสานการขับเคลื่อนและทำงานร่วมกับนักวิจัยและภาคีในพื้นที่ รวมถึงสังเคราะห์การดำเนินงานในภาพรวมเพื่อขับเคลื่อนเชิงนโยบาย

8. เกณฑ์การพิจารณาข้อเสนอโครงการวิจัยฉบับสมบูรณ์ (Full Proposal)

การพิจารณาข้อเสนอโครงการวิจัย มีเกณฑ์การพิจารณา ดังนี้

8.1 หน่วย บพท. จะพิจารณาข้อเสนอโครงการวิจัยฉบับสมบูรณ์ (Full Proposal) โดยจัดเวทีพิจารณาข้อเสนอโครงการวิจัยแบบ Dialogue Forum ร่วมกับคณะกรรมการ/คณะอนุกรรมการ/คณะทำงาน หรือผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้าน (Expert Content) ที่ได้รับการแต่งตั้งจากหน่วย บพท. ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียสำคัญ (Stakeholder) และผู้ใช้ประโยชน์จากงานวิจัย (User) โดยมีหลักเกณฑ์การพิจารณาข้อเสนอโครงการวิจัย ได้แก่ เป้าหมายและตัวชี้วัดที่วัดการเปลี่ยนแปลงได้จริง ประเด็นโจทย์การวิจัยและเนื้อหาโครงการวิจัย หลักฐานเชิงประจักษ์ที่เกี่ยวข้องกับโจทย์วิจัย กระบวนการและการออกแบบการวิจัยเพื่อตอบโจทย์ การเชื่อมโยงระหว่างโครงการย่อยในชุดโครงการเพื่อตอบโจทย์เป้าหมายใหญ่ กระบวนการและกลไกความร่วมมือในพื้นที่เป้าหมาย ความเชี่ยวชาญและประสบการณ์ของผู้บริหารโครงการ ความชัดเจนของผลผลิต (Output) และความคุ้มค่าของการลงทุนวิจัย (Value of Money) รวมถึงโอกาสประสบความสำเร็จของโครงการ และผลกระทบ (Impact) หรือการเปลี่ยนแปลงของเมืองที่คาดว่าจะเกิดขึ้นจากงานวิจัย

8.2 กรณีโครงการที่มีการแสดงถึงความร่วมมือและการสนับสนุนจากภาคีผู้ใช้งานในระดับพื้นที่ ทั้งความร่วมมือในรูปแบบของงบประมาณสมทบหรือการสนับสนุนในลักษณะอื่นๆ จะได้รับการพิจารณาเป็นพิเศษ

9. การส่งข้อเสนอโครงการวิจัยฉบับสมบูรณ์ (Full Proposal)

9.1 ประกาศรับข้อเสนอโครงการวิจัยฯ วันที่ 19 มกราคม 2569 ผ่านระบบข้อมูลสารสนเทศวิจัย และนวัตกรรมแห่งชาติ National Research and Innovation Information System (NRIIS) เว็บไซต์ <https://nriis.go.th/> และหน้าเว็บไซต์หน่วยบริหารและจัดการทุนด้านการพัฒนาระดับพื้นที่ (บพท.) เว็บไซต์ <https://pmua.or.th/>

9.2 สถาบัน/หน่วยงาน/นักวิจัย ที่สนใจสามารถ Download แบบฟอร์มข้อเสนอโครงการวิจัยได้ที่ <https://nriis.go.th/> และ <https://pmua.or.th/>

9.3 หน่วยบริหารจัดการทุนด้านการพัฒนาพื้นที่ จัดกิจกรรมชี้แจงเป้าหมายของกรอบการวิจัย และตอบข้อซักถามแก่ผู้สนใจ ในวันที่ 23 มกราคม 2569 เวลา 11.00 น. โดยท่านสามารถติดตามข่าวสารได้ที่ <https://www.facebook.com/PMUA.THAI>

9.4 ขอให้ผู้เสนอโครงการวิจัยยื่นข้อเสนอโครงการวิจัยฉบับสมบูรณ์ผ่านระบบ NRIIS โดยแนบ File Word และ PDF ตามแบบฟอร์มของหน่วย บพท. ภายในวันที่ 13 กุมภาพันธ์ 2569 ก่อนเวลา 12.00 น.

9.5 สถาบันต้นสังกัดหัวหน้าโครงการวิจัยทำการรับรองข้อเสนอชุดโครงการวิจัยผ่านระบบ NRIIS ภายในวันที่ 13 กุมภาพันธ์ 2569 ก่อนเวลา 18.00 น.

9.6 หน่วยบริหารจัดการทุนด้านการพัฒนาพื้นที่ ขอสงวนสิทธิ์ในการรับพิจารณาเฉพาะเอกสารต้นฉบับที่มีรายละเอียดครบถ้วนตามเงื่อนไข และสถาบันต้นสังกัดหัวหน้าโครงการวิจัยทำการรับรองข้อเสนอโครงการวิจัยในเวลาที่กำหนดตามข้อ 9.5 หากพ้นกำหนดจะถือว่าเป็นโมฆะ

10. การแจ้งผลการพิจารณา

หน่วยบริหารจัดการทุนด้านการพัฒนาพื้นที่ จะแจ้งผลการพิจารณาให้ผู้ที่ยื่นข้อเสนอโครงการวิจัยทราบทางเว็บไซต์ที่ <https://nriis.go.th/> และ <https://pmua.or.th/> ภายในเดือน กุมภาพันธ์ 2569

ทั้งนี้ สามารถสอบถามรายละเอียดเพิ่มเติมได้ที่ นางสาวรัชชนก สหวรรณรักษ์ หมายเลขโทรศัพท์ 02-109-5432 ต่อ 816 หรือนางสาวปพิชญา แสงธรรม หมายเลขโทรศัพท์ 02-109-5432 ต่อ 815 ในวันและเวลาปฏิบัติงาน หรือไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ Ratchanok.sah@nxpo.or.th และ papichaya.saw@nxpo.or.th

อนึ่ง ผู้เสนอขอรับทุนได้รับทราบและเข้าใจข้อความโดยละเอียดแล้ว และผลการพิจารณารับทุนวิจัย หน่วย บพท. ถือเป็นที่สุด

ประกาศ ณ วันที่ 19 มกราคม พ.ศ. 2569

(นายกิตติ สัจจาวัฒนา)

ผู้อำนวยการหน่วยบริหารและจัดการทุนด้านการพัฒนาระดับพื้นที่
ปฏิบัติหน้าที่ผู้อำนวยการหน่วยบริหารจัดการทุนด้านการพัฒนาพื้นที่
สำนักงานเร่งรัดการวิจัยและนวัตกรรมเพื่อเพิ่มความสามารถการแข่งขัน
และการพัฒนาพื้นที่ (องค์การมหาชน)